

Актуальні зміни мобілізаційного законодавства України

19 травня 2024 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо удосконалення відповідальності за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію» №.3696-IX від 9 травня 2024 року.

Відтак, значною мірою підвищуються штрафи за порушення правил військового обліку та законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію.

Підвищені штрафи:

**Призовники,
військовозобов'язані,
резервісти**

17,000-25,500 грн.

- Порушення правил військового обліку
- Порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію

**Посадові особи
роботодавців**

34,000-59,500 грн.

Порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію

Актуальні зміни мобілізаційного законодавства України

18 травня 2024 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань проходження військової служби, мобілізації та військового обліку» 3633-IX від 11 квітня 2024 року (надалі – «Закон»). Цей Закон, серед іншого, запроваджує нові обов'язки для військовозобов'язаних та можливість застосування заходів впливу щодо громадян, які порушують мобілізаційне законодавство.

Нагадуємо основні зміни:

Військово-обліковий документ

- Запроваджено обов'язок мати при собі військово-обліковий документ разом з документом, що посвідчує особу.
- Вимагати пред'явлення військово-облікового документу можуть представники територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки («ТЦК та СП»), поліцейські та представники Державної прикордонної служби України.
- Питання перевірки військово-облікових документів детально врегульовано в Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України No.560 від 16 травня 2024 року.

Оновлення персональних даних

- Громадяни України, які перебувають на військовому обліку, зобов'язані оновити свої персональні дані до 16 липня 2024 року. Мова йде про обов'язок уточнити адресу проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності) та інші персональні дані. Ця вимога стосується як осіб, які перебувають в Україні, так і військовозобов'язаних, які перебувають за межами України.
- Запроваджено нові механізми для оновлення персональних даних, включаючи через центри надання адміністративних послуг, електронний кабінет (реєстрація добровільна). Для тих, хто перебуває за кордоном, є можливість дистанційного оновлення персональних даних через електронну пошту чи телефоном ТЦК та СП.
- Роботу електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного, резервіста було запущено 18 травня 2024 року через додаток Резерв+.

Поважні причини неприбуття до ТЦК та СП

- Поважними причинами неприбуття громадянина у строк, визначений у повістці, за умови документально підтвердження, визнаються:
 - перешкода стихійного характеру, хвороба громадянина, воєнні дії на відповідній території та їх наслідки або інші обставини, які позбавили його можливості особисто прибути у визначені пункт і строк;
 - смерть його близького родича (батьків, дружини (чоловіка), дитини, рідних брата, сестри, діда, баби) або близького родича його дружини (чоловіка).
- У разі неприбуття громадянин зобов'язаний у найкоротший строк, але не пізніше трьох діб від визначених у повістці дати і часу прибуття до ТЦК та СП, повідомити про причини неявки шляхом безпосереднього звернення до зазначеного у повістці ТЦК та СП або в будь-який інший спосіб з подальшим його прибуттям у строк, що не перевищує сім календарних днів.

Заходи впливу

- У разі невиконання військовозобов'язаним під час мобілізації обов'язків щодо мобілізаційної підготовки та мобілізації, керівник ТЦК та СП звертається до поліції щодо здійснення адміністративного затримання та доставлення такого військовозобов'язаного до ТЦК та СП.
- У разі неможливості здійснити адміністративне затримання та доставлення військовозобов'язаного до ТЦК та СП його керівник протягом п'яти днів з дня отримання письмової відповіді від поліції надсилає такому громадянину вимогу про виконання обов'язку.
- У разі якщо військовозобов'язаний добровільно протягом 10 календарних днів з дня вручення вимоги не виконав зазначеного у ній обов'язку (обов'язків), ТЦК та СП звертається до суду з приводу тимчасового обмеження військовозобов'язаного у праві керування транспортним засобом під час мобілізації - на строк до виконання або відкликання такої вимоги.

Військовозобов'язані за кордоном

- Вчинення консульських дій у закордонних дипломатичних установах України в умовах воєнного стану за заявами громадян України чоловічої статі віком від 18 до 60 років, які не оновили персональні дані, здійснюється за умови одночасного їх оновлення.
- Оформлення паспорта громадянина України та паспорта громадянина України для виїзду за кордон за межами України громадянам України чоловічої статі віком від 18 до 60 років здійснюється за умови наявності у вказаних осіб військово-облікових документів.

- Військовозобов'язані, які були зняті з військового обліку у зв'язку з вибуттям за межі України на строк більше трьох місяців, зобов'язані протягом 30 днів з дня набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України №.563 від 16 травня 2024 року стати на військовий облік шляхом особистого прибуття до ТЦК та СП за їх вибором (тобто, до середини червня 2024 року).

Підстави для відстрочки від мобілізації

Оновлено перелік підстав для відстрочки від мобілізації. Серед іншого, втрачають право на відстрочку:

- жінки та чоловіки, на утриманні яких перебувають троє і більше дітей віком до 18 років, якщо вони мають заборгованість із сплати аліментів, сукупний розмір якої перевищує суму платежів за три місяці;
- особи, які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи, за певними виключеннями;
- особи, які здобувають рівень освіти, що є нижчим або відповідає раніше здобутому рівню освіти (наприклад, особа вдруге здобуває магістерський рівень вищої освіти). Військовозобов'язані, які навчаються і мали відстрочку на час навчання, зберігають цю відстрочку до кінця поточного навчального року, навіть якщо втратили право на неї після набрання чинності Закону.

16 травня 2024 року Кабінет Міністрів України прийняв постанову №.560, якою було затверджено Порядок проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період. Цим Порядком, серед іншого, було врегульовано питання надання військовозобов'язаним та резервістам відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації.

Військово-транспортний обов'язок

- Закон дещо уточнив положення про військово-транспортний обов'язок та запровадив нові обмеження на право підприємствами розпоряджатися та використовувати транспортні засоби.
- Норми безоплатного залучення, вилучення та примусового відчуження транспортних засобів і техніки будуть визначатися у відсотках за підприємством за галузями національної економіки.
- Не підлягає передачі Збройним Силам України, іншим військовим формуванням транспортний засіб, що належить на праві власності громадянину, у разі відсутності у нього права власності на інші транспортні засоби.

Бронювання

- Додано можливість бронювання кінцевих бенефіціарних власників критично важливих підприємств, які не є їх працівниками.
- Додано обов'язок оформити відстрочку від призову на військову службу військовозобов'язаних, які заброньовані, у ТЦК та СП, на території відповідальності якого вони розміщуються.
- Очікуються суттєві зміни порядку бронювання військовозобов'язаних за списком військовозобов'язаних під час дії воєнного стану.

По більш детальну інформацію просимо звертатися:

Максим Тесляр

Радник

Керівник практики трудового права

maksym.tesliar@kinstellar.com

Вищезазначене не є юридичною консультацією і не створює відносин "юрист-клієнт" між Kinstellar та будь-яким одержувачем. Цей матеріал призначений виключно для маркетингових цілей. Він не може бути переданий будь-якій іншій особі або опублікований у будь-який спосіб без нашої згоди. Ми не несемо відповідальності за зміст цього документу, однак він може бути використаний будь-яким одержувачем.